

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש
על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בזהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

להבין דרך הלימוד ומטרת עלון זה נא עיין בהקדמה כגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - וירא קיב:

ועתה השב אשת האיש פי נביא הוא. רבי יהודה פתח ואמר, (שמואל א ב) רגלי חסידו ישמרו וגו'. חסידו כתיב חר, ודא אבריהם דקודשא בריה הוא נטיר ליה תדיר ולא אעדי נטירו מניה לעלמין. ומה דאמר רגלי, דא אתתיה, דקודשא בריה הוא שדר שכינתיה עמה ונטיר לה תדיר.

ועתה השב אשת האיש פי נביא הוא. רבי יהודה פתח ואמר (שמואל א ב) רגלי חסידו ישמרו וגו'. חסידו כתיב חר, ודא אבריהם דקודשא בריה הוא נטיר ליה תדיר ולא אעדי נטירו מניה לעלמין. ומה דאמר רגלי, דא אתתיה, דקודשא בריה הוא שדר שכינתיה עמה ונטיר לה תדיר.

דבר אחר רגלי חסידו ישמרו - אהר, זה אבריהם, שהקדוש ברוך הוא הלך עמו תמיד כדי שלא יוכלו להזיק לו. ורשעים בחשך ידמו - אלו אותם מלכים שהרג הקדוש ברוך הוא באותו לילה שרדף אהריהם.

דבר אחר רגלי חסידו ישמרו. חר, דא אבריהם דקודשא בריה הוא אזיל עמיה תדיר בגין דלא יוכלון לנזקא ליה. ורשעים בחשך ידמו. אלון אנון מלכין דקטל קודשא בריה הוא בתחוא ליליא דרדף בתרייהו.

זהו שפתוב בחשך ידמו, זה הלילה שנקשר בחשך והרג אותם, ואבריהם רדף והלילה הרג אותם. זהו שפתוב ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויפם. ויחלק עליהם לילה - זה הקדוש ברוך הוא שחלק רחמים מן הדין כדי לעשות נקמות לאבריהם, וכשום כף ורשעים בחשך ידמו. ויפם? הנה צריף לכתב ויפום! אלא זה הקדוש ברוך הוא, פי לא ככח וגבר איש, שהוא ואליעזר היו לבדם.

הדא הוא דכתיב בחשך ידמו, דא ליליא דאתקשר בחשוכא וקטל לון, ואבריהם רדיף ויליא קטיל לון, הדא הוא דכתיב ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויפם. ויחלק עליהם לילה, דא קודשא בריה הוא דפליג רחמי מן דינא בגין למעבר נוקמין לאבריהם, ובגין כף ורשעים בחשך ידמו. ויפם, ויפום מבעי ליה. אלא דא קודשא בריה הוא. פי לא ככח וגבר איש. דאיהו ואליעזר היו בלהודייהו.

רבי יצחק אמר, והרי שנינו שבמקום שגזק מצוי שלא יסמוך בן אדם על הנס, ולא היה מקום שהגזק מצוי כמו זה שאבריהם חולף אחר חמשה מלכים לרדף אהריהם ולערף קרב.

רבי יצחק אמר והא תנינן באתר דנזקא שכיח לא יסמוך בר נש על ניסא, ולא הוה אתר דנזקא אשתבח פהאי דאבריהם אזיל בתר חמשה מלכין למרדף בתרייהו ולאנחא קרבא.

אמר רבי יהודה בד אזיל אברהם להאי לא אזיל לאגהא קרבא, ולא סמך על ניסא, אלא צערא דלוט אפקיה מביתיה, ונטיל ממונא למפרק ליה, ואי לאו דימות בהדיה גו שביה. פיון דנפק חמא שבינתא דנחרא קמיה וכמה חילין סחרניה, בהחיא שענתא רדף בתרייהו, וקודשא פריה הוא קטיל לון, הדא הוא דכתיב ורשעים בחשך ידמו.

רבי שמעון אמר רזא איהו, רגלי חסידו ישמר, דא אברהם. וכד נפק אשתתף יצחק בהדיה ונפלו קמיה, ואי לאו דאשתתף יצחק בהדיה דאברהם לא אשתציאו הדא הוא דכתיב ורשעים בחשך ידמו. כי לא בכח וגבר איש. אף על גב דחילא אשתתב תדיר פימינא, אי לא הוה בסטרא דשמאלא לא אתדהנין קמיה.

דבר אחר רגלי חסידו ישמר, בשעתא דבר נש רחים ליה לקודשא פריה הוא. קודשא פריה הוא רחים ליה בכל מוח דאיהו עביר ונטיר ארחוי במא דאת אמר (תהלים קכא) וי ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם.

תא חזי, כמה חביבותיה דאברהם לגבי קודשא פריה הוא, דבכל אתר דהוה אזיל לא הוה חיים על דיליה כלום, (דף קיג ע"א) אלא בגין לאתדפקא ביה בקודשא פריה הוא, ובגין כך רגלי חסידו ישמר. ודא היא אתתיה, דכתיב ואבימלק לא קרב אליה. וכתיב כי על פן לא נתתיה לנגע אליה.

בפרעה מה בתיב, (בראשית יב) וינגע יי את פרעה וגו' על דבר. איחי אמרה וקודשא פריה הוא הוה מחי, ובגין כך רגלי חסידו ישמר. ורשעים בחשך ידמו, אליו פרעה ואבימלק, דקודשא פריה הוא עבד בהו דינין בליליא. כי לא בכח וגבר איש. מאן איש, דא אברהם, דכתיב ועתה השב אשת האישי וגו':

אמר רבי יהודה, בשחלקך אברהם על זה, לא חלקך לערך קרב ולא סמך על הנס, אלא צערו של לוט הוציא אותו מביתו, ולקח ממון לפדות אותו, ואם לא - שימות יחד אתו בתוך שכיו. פיון שיציא ראה שכינה שמאירה לפניו וכמה צבאות סביבה, ובאותה שעה רדף אחריהם, ותקדוש פרוף הוא הרג אותם. זהו שכתוב ורשעים בחשך ידמו.

רבי שמעון אמר, סוד הוא, רגלי חסידו ישמר - זה אברהם, וכשיציא, השתתף עמו יצחק ונפלו לפניו, ואם לא שהשתתף יצחק יחד עם אברהם, לא השמדו. זהו שכתוב ורשעים בחשך ידמו. כי לא בכח וגבר איש. אף על גב שהכח נמצא תמיד פימיו, אם לא היה בצד השמאל לא היו נדחים לפניו.

דבר אחר רגלי חסידו ישמר - בשעה שפן אדם אוהב את תקדוש פרוף הוא, תקדוש פרוף הוא אוהב אותו בכל מה שהוא עושה ושומר דרכיו, כמו שנאמר (תהלים קכא) ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם

בא ראה כמה חביבותו של אברהם לקב"ה, שבכל מקום שהיה הולך, לא היה חס על שלו כלום, אלא רק כדי להדבק בקב"ה, ומשום כך רגלי חסידו ישמר, וזוהי אשתו, שכתוב ואבימלק לא קרב אליה, וכתוב כי על פן לא נתתיה לנגע אליה.

בפרעה מה בתיב? (בראשית יב) וינגע ה' את פרעה וגו' על דבר שרי. היא אמרה - ותקדוש פרוף הוא היה מכה, ומשום כך רגלי חסידו ישמר. ורשעים בחשך ידמו - אלו פרעה ואבימלק, שתקדוש פרוף הוא עשה בהם דינים בלילה. כי לא בכח וגבר איש, מי זה איש? זה אברהם, שכתוב ועתה השב אשת האישי וגו'.

תורה פ"א חלק ב'

בְּשֹׂאדָם מְשִׁיחַ עֲצָמוֹ בְּשִׁמְחָה שֶׁל מִצְוָה, וְהַשְׂמִיחָה גְדוּלָה כָּל־כָּף, עַד שְׁנוֹנְעֵת עַד רַגְלָיו, הֵינּוּ שְׂמֵרָקֵד מִחֲמַת שְׂמִיחָה, זֶה הַבְּחִינָה נִקְרָא: וְנִבְיָא לְכַב הַחֲכָמָה (תהלים צ). הַרְגְּלִים הֵם נִצָּח וְהוֹד, בְּחִינַת נְבִיאִים, נְתַעְלִים לְבְחִינַת לֵב עַל־יְדֵי הַשְׂמִיחָה שֶׁבִּלְב, כִּי הַשְׂמִיחָה מַעֲלָה אוֹתָם. וְזֶהוּ הַרְקוּד שְׂמִיעָלָה רַגְלָיו בְּכָל פַּעַם. וּבְשִׁלּוּמֵי תוֹרָה אוֹ שְׂעוּשָׁה מִצְוָה בְּכָל־כָּף שְׂמִיחָה, שְׂחִשְׂמִיחָה נוֹגַעַת עַד רַגְלָיו, וּמַעֲלָה אֶת רַגְלָיו לְמַעֲלָה – בְּזֶה נְתַעְלִים כָּל תּוֹמְכֵי דְאֹרִיתָא, שֶׁהֵם נִקְרָאִים סְמְכֵי קְשׁוּט. וְזֶה פְרוּשׁ (ישעיה מא): צָדֵק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ, כִּי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה נִקְרָאִים צָדֵק, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (חולין פט): צָדֵק תִּדְבְּרוּן וְכוּ', וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קיט): כִּי כָל מִצְוֹתֶיךָ צָדֵק. גַּם הַדְּבִיבּוֹר הָרַע נִקְרָא רַגֵּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם טו): לֹא רַגֵּל עַל לְשׁוֹנוֹ, גַּם הוּא נְתַעֲלָה. גַּם אָדָם נְתַעֲלָה בְּמִמּוֹן, הַנִּקְרָא רַגֵּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים יא): וְאֵת הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם. גַּם כָּל הַמְּדַרְגּוֹת הַתְּחַתּוֹנוֹת הַמְּכַנִּים בְּשֵׁם רַגְלִים, נְתַעְלִים עַל־יְדֵי שְׂמִיחַת תּוֹרָה וּמִצְוָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: צָדֵק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ, שֶׁהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה הֵם קוֹרָאִים לְמַעֲלָה אֶת אֵלוֹ הַמְּדַרְגּוֹת הַתְּחַתּוֹנוֹת. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (ב"ב י): מִי שֶׁאֵין לוֹ בְּנִים, יִשְׂמַח אֶת אִשְׁתּוֹ בְּדַבַּר מִצְוָה. כִּי אִשָּׁה נִקְרָאת רַגֵּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שמואל-א ב): רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׂמְרוּ. נִמְצָא שֶׁעַל־יְדֵי הַשְׂמִיחָה הוּא מַעֲלָה וּמְקַשֵּׁר אוֹתָהּ לְבְחִינַת צָדֵק, הַנִּקְרָא הָא, וְשֵׁם עֶקֶר הַזֵּרַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית מז): הֵא לָכֶם זֵרַע. גַּם בְּרָא פְרַעַא דְאֲבוּתָהּ (עירובין ע:). גַּם אֲמוּנָה נִקְרָאת רַגֵּל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (מכות כד): בָּא חֲבִקוּק וְהִעֲמִידֵן עַל אַחַת וְכוּ'. [וְכֵן] כָּל הַדְּבָרִים הַנִּקְרָאִים רַגֵּל נְתַעְלִים:

הרגלים עד שמחמת אור חיות השמחה יעלו הרגלים בהתלהבות לשורשם. ואת בא לבאר זאת לפרטים, רבי יהודה פתח ואמר, רגלי חסידיו ישמור וגו'. חסידו כתיב חר, ודא אברהם דקודשא בריה הוא נטיר ליה תדיר ולא אעדי נטירו מניה לעלמין. ומה דאמר רגלי, דא אתתיה, דקודשא בריה הוא שדר שכינתיה עמה ונטיר לה תדיר. – ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא, אמר הקב"ה לאבימלך ששייב שרה מן השבי אל אברהם, והוא כסיבת מדרגת אברהם להיות נביא כחינת נביא לבב חכמה (כמובא בתורה הנ"ל), מפני שאין הנבואה אשר ברגלי נצח והוד שורה אלא מתוך שמחת התורה והמצווה, וממילא מאחר ויש לאברהם שמחת המצוות, ובמיוחד שמחת המילה שזכה לה לא מכבר בקיומו אותה בשמחה, הרי ששמחת הלב מאירה לרגלים להרקידם והעלות אותם וממילא מעלה גם את שרה דא רגל, ממקום הנמוך של אבימלך, ולכן בהכרח שיצא אליו הדיבור מאת השם המכריחו להשיבה לאברהם. ויש להבין מהיכן ממשיך על עצמו שמחת המצווה עד כדי ריקוד, אלא יש לומר כי שמחת המצווה בלב היא בעצמה ענין הארת בינת ושמחת הלב לנצח והוד שהם הרגלים. כי עצם המצווה היא בחינת לבוש ורגלים של המדרגות העליונות, כי המצווה מקשרת את איש הישראלי מעולם העשיה לעולם העליון, על ידי האור עולם העליון היורד ומתלבש במצווה, שהם אות מ' ואות צ' של מצווה שכידוע באתב"ש הם י"ה של שם הוי"ה, שכנגד עולמות העליונים יותר חכמה ובינה, המאירים אות ו' ואות ה' של שם הוי"ה ושל מצווה, והם ז"א ומלכות, יצירה ועשיה, הנמוכים מחכמה ובינה ומקבלים מהם ועולים על ידם. דהיינו על ידי האמונה, מה שזכה לקבל מאת ה' הוראה למעשה איך לדבוק בו יתברך מן העולם הזה, בידיעה שאורו יתברך מגיע עד אליו, מלוכש במצווה, שהיא בחינת רגל כנ"ל, על ידי זה ממילא גם בקומת גופו אשר בלב וברגל, כנגד האור העליון היורד להתלבש במצווה, תרד גם כן השמחה באור האלוקי, להאיר עד למקום

הרגלים עד שמחמת אור חיות השמחה יעלו הרגלים בהתלהבות לשורשם. ואת בא לבאר זאת לפרטים, רבי יהודה פתח ואמר, רגלי חסידיו ישמור וגו'. חסידו כתיב חר, ודא אברהם דקודשא בריה הוא נטיר ליה תדיר ולא אעדי נטירו מניה לעלמין. ומה דאמר רגלי, דא אתתיה, דקודשא בריה הוא שדר שכינתיה עמה ונטיר לה תדיר. – ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא, אמר הקב"ה לאבימלך ששייב שרה מן השבי אל אברהם, והוא כסיבת מדרגת אברהם להיות נביא כחינת נביא לבב חכמה (כמובא בתורה הנ"ל), מפני שאין הנבואה אשר ברגלי נצח והוד שורה אלא מתוך שמחת התורה והמצווה, וממילא מאחר ויש לאברהם שמחת המצוות, ובמיוחד שמחת המילה שזכה לה לא מכבר בקיומו אותה בשמחה, הרי ששמחת הלב מאירה לרגלים להרקידם והעלות אותם וממילא מעלה גם את שרה דא רגל, ממקום הנמוך של אבימלך, ולכן בהכרח שיצא אליו הדיבור מאת השם המכריחו להשיבה לאברהם. ויש להבין מהיכן ממשיך על עצמו שמחת המצווה עד כדי ריקוד, אלא יש לומר כי שמחת המצווה בלב היא בעצמה ענין הארת בינת ושמחת הלב לנצח והוד שהם הרגלים. כי עצם המצווה היא בחינת לבוש ורגלים של המדרגות העליונות, כי המצווה מקשרת את איש הישראלי מעולם העשיה לעולם העליון, על ידי האור עולם העליון היורד ומתלבש במצווה, שהם אות מ' ואות צ' של מצווה שכידוע באתב"ש הם י"ה של שם הוי"ה, שכנגד עולמות העליונים יותר חכמה ובינה, המאירים אות ו' ואות ה' של שם הוי"ה ושל מצווה, והם ז"א ומלכות, יצירה ועשיה, הנמוכים מחכמה ובינה ומקבלים מהם ועולים על ידם. דהיינו על ידי האמונה, מה שזכה לקבל מאת ה' הוראה למעשה איך לדבוק בו יתברך מן העולם הזה, בידיעה שאורו יתברך מגיע עד אליו, מלוכש במצווה, שהיא בחינת רגל כנ"ל, על ידי זה ממילא גם בקומת גופו אשר בלב וברגל, כנגד האור העליון היורד להתלבש במצווה, תרד גם כן השמחה באור האלוקי, להאיר עד למקום

הקדושה מבין הקליפות כי הוא קשור מאד להתורה פ"א
(הנ"ל)

דְּבַר אַחַר רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמַר. חַד, דָּא אַבְרָהָם דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אָזִיל עִמּוּיה תְּדִיר בְּגִין דְּלֹא יִיבְלֹן לְנִזְקָא לִיהּ.
וְרִשְׁעִים בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ. אֲלִין אֲנִין מַלְכִין דְּקַטְל קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּתַהוּא לִילֵיא דְרַדְף בְּתַרְיֵיהוּ. – דְּבַר אַחַר
ובחינה אחרת דומה אשר לה מהות שווה לסוד הקודם,
רגלי חסידיו ישמר, אחד בלשון יחיד, זה אברהם המאמין
בא-ל אחד, שהקב"ה הלך עימו תמיד, בצוותא וחיבור,
שהוא סיבת השמחה כנ"ל, כדי שלא יוכלו להזיק לו, כי
הארת הקב"ה למטה למקום אחיות החיצוניים בהרגלין,
מבטלתם ושומרת הרגלים מהם כנ"ל ובשורש רגלי
המרכבה מן ג' קליפות. אך לעומת אברהם, ורשעים
בחשך ידמו ותפסק חיותם. אלו אותם מלכים אשר רצו
לקחת המלכות לעצמם בחינת אבימלך הרוצה למלוך,
אשר הקב"ה הרגם באותו ההוא הלילה הנסתר בחינת
חושך, שאין מאיר האלוקות לשם כביכול, שרדף אחריהם
לכלותם, כי ברבות החיצוניות וההסתרה שגרמו ניתקו
בעצמם את עצמן ממקור חיותם וימותו, כי בכוח אותו
הלילה והחושך בעצמו רדף אחריהם להמיתם. כאותם
המגיעים לתכלית הכפירות ומיד מסתלקים (כמובא
בליקוטי מוהר"ן רע"ד על הרשעים מלאי ההרטה)

הָדָא הוּא דְּכַתִּיב בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ, דָּא לִילֵיא דְּאֲתַקְשֵׁר
בַּחֲשׂוּכָא וְקַטְל לֹון, וְאַבְרָהָם רְדִיף וְלִילֵיא קַטְל לֹון, הָדָא
הוּא דְּכַתִּיב וַיַּחֲלֵק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הוּא וְעַבְדָּיו וַיַּכֶּם. וַיַּחֲלֵק
עֲלֵיהֶם לַיְלָה, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּפְלִיג רַחֲמֵי מִן
דִּינָא בְּגִין לְמַעַבְד נִזְקָמִין לְאַבְרָהָם, וּבְגִין כֵּן וְרִשְׁעִים
בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ. וַיַּכֶּם, וַיַּכֶּם מִבְּעֵי לִיהּ. אֲלֵא דָּא קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. כִּי לֹא בְּכַח יַגְבֵּר אִישׁ. דְּאִיהוּ וְאַלְיַעֲזָר הוּוּ
בְּלַחֲדֵייהוּ. – זהו שכתוב דייקא בחושך ידמו, מפני
סיבת החושך וההסתרה שגרמו בעצמו ידמו וימותו
כנ"ל, זה הלילה שנקשר בחושך שהוא שורשו שהוא
בחינת הסתרת החיות אלוקות, כי בחשך בא הלילה
והרג אותם, ואברהם רדף בהשתדלות הגשמית גם

כן, וכן בכוח שמחת אור המצווה המעלה את הרגלין,
כי תמיד יש מעת אור במקום הרגלים כדי חיותם גם
כשהינם למטה ובעת שעולים הרגלים באור שמחה אשר
מושך אותם, לא נשאר אור למטה אלא חושך שהוא
העדר האור והלילה וחושך ממילא הרג אותם מלכים. גם
מכוח ההסתרה שגרמו על ידי לקיחת המלכות לעצמם
וגם וביטול האור במקומם על ידי שמחת אברהם כנ"ל.
זהו שכתוב ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויכם. ויחלק
עליהם לילה זה הקב"ה שחלק הרחמים ואור החסד מן
הדין שהוא הכלי המצמצם האור של הרחמים לקבלו
בתוכו במידה נכונה, וזהו יחלק, שעל ידי התרחקות
וחלוקת אור הרחמים ממקום הדין ועולם העשייה, לא
הייתה אחיזה לחיצוניים באור וזהו כדי לעשות נקמות
לאברהם, ומשום כך שהשמחה של מצווה מעלה הרגלים
והוא בחינת כי נביא הוא, שזה דרך הכנעת המזיקים
כנ"ל מובן המשך הפסוק והרשעים בחושך ידמו. הראיה
שהקב"ה באור שמחתו הרג המלכים שהרי מדוע ויכם
בלשון יחיד כתוב? ויכום בלשון רבים היה צריך להיות
כתוב, שאברהם ואשר איתו היכום, אלא זה הקב"ה
המחייב כל העולמות ונשמות באור רחמים שלו או
הממיתם בהפלגת האור, כי לא בכוח יגבר איש,
אפילו אברהם הנקרא איש, שהוא אברהם ואליעזר
היו לכאורה לבדם בנצחונם, מעטים נגד רבים והוא
דרך נס אלוקי, אלא שבכוחו של הקב"ה, בכוח האלוקות
שבשמחת המצווה של אברהם אשר הקב"ה הולך עימו
בצוותא של המצווה על ידי זה נצחום והרגום.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר וְהָא תַּנְיִן בְּאַתֵּר דְּנִזְקָא שְׂכִיחַ לֹא יִסְמַךְ
בַּר נֶשׁ עַל נִיפָא, וְלֹא הוּוּ אַתֵּר דְּנִזְקָא אֲשֶׁתְּכַח בְּהַאי
דְּאַבְרָהָם אָזִיל בְּתַר חֲמִשָּׁה מַלְכִין לְמַרְדָּף בְּתַרְיֵיהוּ
וְלִאֲנָחָא קַרְבָּא. – רבי יצחק הקשה ואמר והרי שנינו
שמןקום שנוק מצוי שלא יסמוך איש על הנם שיציליהו
ה' יתברך בהכנסו למקום סכנה, ולא היה מקום שהנזק
היה מצוי בו כמו אותו מקום שאברהם הלך לשם אחרי
חמשת המלכים לרדוף אחריהם לערוך קרב עמהם. ואיך
סמך שה' יעזרו בניסים אלו.

אמר רבי יהודה פד אָזיל אַבְרָהָם לְהָאֵי לָא אָזיל לְאַנְחָא קַרְבָּא, וְלֹא סַמְךָ עַל נִיסָא, אֵלָא צַעְרָא דְלוּט אַפְקִיָה מִבֵּיתָהּ, וְנָטִיל מְמוֹנָא לְמַפְרָק לֵיהּ, וְאֵי לָאו דִּימִוּת בְּחֵדִיהּ גַּו שְׂבִיָהּ. בְּיוֹן דְּנַפְק חָמָא שְׂבִינְתָא דִּנְהָרָא קַמֵּיהּ וּבְמַה חִילִין סְחַרְנֵיהּ, בְּהֵיא שְׁעָתָא רַדְף בְּתַרְיֵיהּ, וְקוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קָטִיל לֹן, הָדָא הוּא דְכַתִּיב וּרְשָׁעִים בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ. – אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְתַרְיָן קוּשִׁית רַבִּי יִצְחָק כִּי כֹאשֶׁר הִלֵךְ אַבְרָהָם לְאוֹתוֹ מִקּוֹם שֶׁל הַמְּלָכִים לֹא הִלֵךְ כְּדֵי לְעַרְוֵךְ קָרֵב וְלֹא סַמְךָ עַל הַנֶּסֶם, אֵלָא צַעְרוֹ שֶׁלֹּא לֹט בְּשִׁבְי סָדוּם הוּא אֲשֶׁר גָּרַם לוֹ וְהוֹצִיאֹ לְאַבְרָהָם מִבֵּיתוֹ, וַיֵּשׁ לְדִיִּיק כִּי לֹא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שֶׁצַּעְרוֹ שֶׁל אַבְרָהָם עַל לֹט, אֵלָא צַעְרוֹ שֶׁל לֹט דִּיִּיקָא בְּלַבַּד, מִשְׁמַע שֶׁרַחֵם עָלָיו אֲבֵל הוּא לֹא הִיָּה בְּצַעַר בְּאֵמֶת אֵלָא בִּישׁוּב הַדְּעַת לְרַחֵם עָלָיו, וְאַבְרָהָם עֲצָמוּ הִיָּה בְּשִׁמְחַת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹה כִּנ"ל שֶׁהוּא הָאוֹר הַשְּׂכִינָה הַדּוּחָה הַחוּשֶׁךְ. וְלִכֵּן מֵאַחַר וְהַשְּׁמַחָה הַמַּעֲלָה כֹּל הַמְּדַרְגּוֹת הַנִּקְרָאוֹת רַגְלִים, כּוֹלֵל הַמְּמוֹן שֶׁנִּתְעַלָּה בְּאוֹרוֹ הַקְּדוּשׁ הַטְּמוּן בּוֹ שֶׁהוּא שׁוֹרְשׁוֹ שֶׁהֵם הַגּוֹוִנִים עֵילָאִין, (עֵיִן תּוֹרָה כ"ה בְּעֵיִן הַמְּמוֹן וְגוֹוִנִין עֵילָאִין וְצַדִּיקָה אֵפִילוֹ לְגוֹיִים וּבְרֵאשֵׁה מְצוּוֹת צַדִּיקָה שֶׁל פְּדִיּוֹן שְׂבִיִים, הַמְּכַנְיַע הַמְּדַמָּה וְהַקְּלִיפּוֹת שֶׁבְּכָל מְדַרְגָּה), כִּי הַמְּמוֹן נִקְרָא רַגַל כִּידוּעַ כְּמוֹבָא שֵׁם, וְהִיקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם זֶהוּ הַמְּמוֹן שֶׁמַּעֲמִידוֹ עַל רַגְלָיו, לִכֵּן וְלִקְחָ אַבְרָהָם מְמוֹן לְפָדוֹת אוֹתוֹ אֵת לֹט, בִּידִיעָה שֶׁאֲנָשֵׁי סָדוּם הַחוֹמְדִים לְמְמוֹן בְּמִיּוּחַד מְמוֹן הָעוֹלָה בְּאוֹר שִׁמְחַת הַמְצוּוֹה, יִקְבְּלוּ צַדִּיקַת פְּדִיּוֹן הַשְּׂבִיִים, וְאֵם לֹא יִקְבְּלוּ הַמְּמוֹן, שִׁימּוֹת אֵיתוֹ בְּתוֹךְ שְׂבִיּוֹ. נִמְצָא שֶׁמִּסֵּר נֶפֶשׁ בְּשִׁמְחַת מְצוּוֹת פְּדִיּוֹן שְׂבִיִים, לִכֵּן בְּיוֹן שִׁינְצָא מִבֵּיתוֹ לְמִקּוֹם הַחִיצוֹנִיִים בְּזֹאת כּוֹוֹנַת הַמְצוּוֹה בְּשִׁמְחָה, מִיָּד רָאָה שְׂכִינָה שֶׁמֵאִירָה לְפָנָיו הַדֶּרֶךְ בַּחוּץ בְּלִי אַחִיזַת הַחִיצוֹנִיִים וְכִמְהָ צְבָאוֹת שֶׁל מְלָאכִים סְבִיבָה, לְהִיּוֹת שְׁלִיחֵי הַשְּׂכִינָה הַפְּנִימִית וְהַשׁוֹרְשִׁית לָהֶם, שְׁלִיחִים בְּהַשְּׁגַחַת פְּרִטִית לְשִׁמְרוֹ, וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה הַכִּיר כִּי אֵיִן הוּא מִקּוֹם סְכָנָה וְחֹזֵק אֵלָא מִקּוֹם הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, לִכֵּן רַדְף אַחֲרֵיהֶם, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הֲרַג אוֹתָם הַמְּלָכִים בְּזִכּוֹת כּוֹוֹנַת הַמְצוּוֹה שֶׁל אַבְרָהָם לְפָדוֹת אֵת לֹט. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב

וּרְשָׁעִים בַּחֲשָׁךְ שֶׁלָּהֶם, מֵה שֶׁרַחוּקִים מִהַשְּׂכִינָה עַל יְדֵי זֶה יִדְמוּ. אֲמַנֵם אֲמַרְנוּ לְמַעֲלָה שֶׁהִיָּה לוֹ כּוּחַ שִׁמְחַת מְצוּוֹת הַמִּילָה וְלֹא הַמְצוּוֹת פְּדִיּוֹן שְׂבִיִים אֵלָא שׁוּזָה מִבִּיא לְזֶה צַדִּיק לְצַדִּיקָה. כִּי הִיסוּד הוּא מִשְׁפִּיעַ הַצַּדִּיקָה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר רְזָא אִיהוּ, רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמַר, דָּא אַבְרָהָם. וְכֵד נַפְק אֲשַׁתְּתָּף יִצְחָק בְּחֵדִיהּ וְנַפְלֵו קַמֵּיהּ, וְאֵי לָאו דָּאֲשַׁתְּתָּף יִצְחָק בְּחֵדִיהּ דָּאֲבְרָהָם לָא אֲשַׁתְּצִיאֹו הָדָא הוּא דְכַתִּיב וּרְשָׁעִים בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ. כִּי לֹא כָּכָה יִגְבַר אִישׁ. אֵף עַל גַּב דְּחִילָא אֲשַׁתְּכַח תְּדִיר בְּיִמְיָנָא, אֵי לָא הָרָה בְּסַטְרָא דְשִׁמְמָלָא לָא אֲתַדְחִיִין קַמֵּיהּ. – רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר לְתַרְיָן קוּשִׁית רַבִּי יִצְחָק, סוּד הוּא שִׁידַע אַבְרָהָם כִּי אֵינּוּ יוֹצֵא מִבֵּיתוֹ וְנִכְנַס לְמִקּוֹם סְכָנָה, כִּי מִבְּטַל הַהִיזֵק מִן הַשׁוֹרֵשׁ, וְזֶה סוּד נִרְמָז בְּפִסּוֹק הַנ"ל רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמַר, חֲסִידוֹ הַיְחִיד וְהַמִּיּוּחַד זֶה אַבְרָהָם. וְכֹאשֶׁר יִצְא אַבְרָהָם, שֶׁהוּא רַגַל הַחֶסֶד שֶׁהַמְּרַכְבָּה, הַשְּׁתַתְּףָ יִצְחָק עִמּוֹ, שֶׁהוּא רַגַל הַגְּבוּרָה שֶׁבְּמִרְכָּבָהּ. וְכִכָּה זֶה הַחִיבוּר בֵּין חֶסֶד לְגְבוּרָה שֶׁהוּא אֹר הַשְּׁמַחָה הַאִיִן סוֹפֵי הַיּוֹרֵד לְמְצוּוֹה הַמְּצַמְצֵמַת אוֹתוֹ, עַד שִׁיכּוֹל לְעִלוֹת רַגְלָיו [רַק] בְּכָל פַּעַם (כְּלִשׁוֹן רַבִּינוּ), וְלֹא בְּאוֹפֵן תְּמִידִי לְהִיּוֹת עוֹמְדוֹת שְׁתֵּי רַגְלָיו תְּמִיד בְּאוֹוִיר, דִּיִּיקָא עַל יְדֵי זֶה בְּטַל הַרַע וְהַהִיזֵק בְּשׁוֹרְשׁוֹ הָעֵלְיוֹן וְנַפְלֵו אוֹיְבֵי לְפָנָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה מִיִּמְלָא. כִּי עַל יְדֵי הַמְּשַׁכַּת אֹר הַבִּינָה לְעִשְׂיָה בְּכָל פַּעַם לְבַרֵר נִיצוּצוֹת חֲדָשִׁים, וְהַחֲכָרָה שֶׁהַצְּמִצּוּם מִטְרַתּוֹ דִּיִּיקָא לְבַטַל הַקְּלִיפּוֹת לְמִרוֹת שֶׁהַצְּמִצּוּם וְהַסְתַּרְתָּה הוּא אֲשֶׁר נוֹתֵן לְקְלִיפּוֹת מִקּוֹם, אֵלָא שֶׁהַשִּׁיתוּף הַמוֹדַע שֶׁל אַבְרָהָם בְּמִידַת הַגְּבוּרָה לְהִיּוֹת דּוּמָה לְרַבּוֹ הַקְּב"ה, זֶה הַצְּמִצּוּם הוּא הַנוֹתֵן בּוֹ כּוּחַ לְהַכְנִיעַ הַקְּלִיפּוֹת בְּשׁוֹרְשֵׁם שֶׁבְּכִינָה כִּי מִינָה דִּינִין מֵתַעֲרִיִן. וְאֵם לֹא שֶׁהַשְּׁתַתְּףָ יִצְחָק יַחַד עִם אַבְרָהָם שֶׁהוּא צְמִצּוּם דְּקְדוּשָׁא הַיּוֹזֵם, לֹא הִיָּו מוֹשְׁמָדִים הַמְּלָכִים, זֶהוּ שְׂכַתּוֹב וּרְשָׁעִים בַּחוּשֶׁךְ יִדְמוּ, אֵלוֹ הַקְּלִיפּוֹת שֶׁבְּכּוּחַ הַחוּשֶׁךְ דְּקְדוּשָׁא נִכְנָעִים, וְלִמָּה כִּי לֹא בְּכּוּחַ הַחֶסֶד לְבַד יִגְבַר אִישׁ. כִּי אֵף עַל גַּב שְׂכּוּחוֹ נִמְצָא תְּמִיד בְּצַד הַיְמִינִי, שֶׁאוֹר שִׁמְחָתוֹ שׁוֹרָה בְּלִבּוֹ, אֵם לֹא הִיָּה מוֹנִיעַ לְהַאִיר אֹר הַשְּׁמַחָה לְהַאִיר בְּמַצְמִצּוּם הַרִיקוּד שֶׁמִּצַּד שְׂמָאל מִקּוֹם הַרְגָלִים הַמוֹגְבְּלוֹת, לֹא הִיָּו

נדהים לפניו כי לא היה מכניעים בשורש. והבן היטב כי הדברים דקים.

דבר אחר רגלי חסידו ישמר, בשעתא דבר נש רחים ליה לקודשא בריה הוא. קודשא בריה הוא רחים ליה בכל מה דאיהו עבד ונטיר ארחוי כמא דאת אמר (תהלים קבא) יי ישמר צאתה ובואה מעתה ועד עולם. – דבר אחר וצד דומה רגלי חסידו ישמור, בשעה שאדם אוהב את הקב"ה ושמה בחלקו הטוב שנתן הקב"ה התורה והמצוות למען הצלחתו הנצחית, בחינת ישמח ישראל בעושו. אזי מידה כנגד מידה הקב"ה מגלה לו כי אוהב אותו בכל מה שהוא עושה בחינת ישמח ה' במעשיו, עיין תורה ה') ושומר דרכיו מן ההיזק על ידי השמחה שבבינה המתגלה והאהבה שבחסד המתגלה למטה ברגלים. שעלייתם הוא ביטול קליפות ההיזק כנ"ל. כמו שנאמר ה' ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם באופן תמידי כמו ששמר את אברהם כנ"ל, שחיבר השמחה לריקוד וגילה אהבתו לקב"ה בריקוד.

תא חזי, כמה חביבותיה דאברהם לגבי קודשא בריה הוא, דבכל אתר דהנה אזיל לא הוה חיים על דיליה כלום, (דף קיג ע"א) אלא בגין לאתדבקא ביה בקודשא בריה הוא, ובגין כך רגלי חסידו ישמר. ודא היא אתתיה, דכתיב ואבימלך לא קרב אליה. וכתיב פי על כן לא נתתיך לנגע אליה. – בא וראה ראייה על כוח האהבה המבטל החושך, כמה חביבותו ואהבתו של אברהם לקב"ה, שבכל מקום שהיה הולך לא היה חס על שלו וכבודו כלום, אלא כל רצונו ומעשיו היו רק כדי להדבק בקב"ה כי אין עוד מלבדו, ולכן היה יכול לשמוח ולרקוד ברגליו ללא פניות של כבוד, ומשום כך, הקב"ה, רגלי חסידו ישמר, וזו היא שרה אשתו ורגלו, ששמרה הקב"ה מן החיצונים, שכתוב ואבימלך לא קרב אליה, וכתוב כי על כן לא נתתיך לנגוע אילה. כי עלתה בזכות שמחת ואהבת אברהם.

בפרעה מה פתיב, (בראשית יב) וינגע יי את פרעה וגו' על דבר. איהו אמרה וקודשא בריה הוא הוה מחי,

ובגין כך רגלי חסידו ישמר. ורשעים בחשך ידמו, אליו פרעה ואבימלך, דקודשא בריה הוא עבד בהו דינין בליילא. פי לא ככה יגבר איש. מאן איש, דא אברהם, דכתיב ועתה השב אשת האישי וגו'. – בפרעה מה כתוב? ונגע ה' את פרעה נגעים גדולים ואת ביתו על דבר שרי אשת אברהם. היא אמרה לקב"ה והקב"ה היה מכה, כי אמירתה הוא בניב שפתיים בחינת נצח והוד שכנגד השפתים בחינת כי נביא הוא כי היא אשת אברהם הנביא, שהאיר בא אור הבינה ונבואה והשמחה עד שהרגלים בעצמם רקדו בחינת דיבור שרה שהיא רגל אברהם. ומפני כך שאברהם החסיד האיר ברגלו זו אשתו את אורו, על ידי זה הקב"ה שמר רגלו שרה. שנאמר רגלי חסידו ישמור. ורשעים בחושך ידמו ויכנע כוחם, אלו הרשעים הם פרעה ואבימלך, שהקב"ה עשה בהם דינים בלילה, בכוח הלילה והחושך שהוא עלית על ידי האור והרגל ממקום הקליפות, עד שאין להם אחיזה וחיות ובטלים כנ"ל. ומדוע הכניעם, כי לא בכוח שלו עצמו יגבר איש, אלא בשמחת המצווה ואהבת ה' אליו הפורצת ברגליו, מי זה איש? זה אברהם, שכתוב ועתה השב אשת האישי כי נביא הוא, בעל לבב החכמה והשמחה. ויהי רצון שבזכות אברהם ושמחתו בתורה ומצוות ושמחת כל הצדיקים שבכל הדורות ושמחת כל ישראל, תעלה הרגליו ותתעלה ותתנשא מלכותך לעיני כל בשר ותשיב השבויים ופדה עמך מהרה בגאולה שלמה ברחמים ונזכה לעלות בשלוש פעמי רגלינו בריקודים ושמחה עד אין קץ אמון.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולהחדש בהבנת מאמרי זוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד זוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא כולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקומי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטים להרב רבי אברהם בן רבי נחמן זצוק"ל. וזה לשונו "ל... הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתה לאיזה ענין, פורב בוונתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר זוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמת רבנו הקדוש ונשמת רשב"י אחת המה, כמובא רמז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דיון. לכן נרמז אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זהר, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זהר רשב"י הנסתר, שהוא אור זוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם לחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר זוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר זוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

- א. כשלימוד תורה או שעושה מצוה בשמחה גדולה עד שפוגע בחמת שמחה, הוא מעלה גדולה מאד, ומעלה ומתקן בזה את הדבורים רעים. גם הוא נתעלה במקומו, וכל תומכי אוריתא נתעלים. גם זוכה לבנים. גם מעלה ומתקן את האמונה. גם כל המדרגות המתחלפות נתעלים עליהן שמחת תורה ומצוה:
- ב. על ידי שמחה של מצוה עד כדי רקוד, הוא מעלה המדרגות הנמוכות של הקדושה מהמקומות הנמוכים, מקום הקלפות המסתירות אור ה'. ועל ידי עלית רגלי הקדושה משם לשרשם מבטל כל מיני חוקות שהם תולדות הקלפות.
- ג. על ידי שמחה של מצוות הצדקה לפדיון שבויים וכול כסיעתא שמיא והשראת השכינה לפעל הפדיון בהצלה רבה.

תפילה על פי הלימוד

רבנו של עולם ברחמיך הרבים
 בזכות אברהם אבינו, יצחק אבינו,
 יעקב אבינו ודוד המלך אשר הם רגלי
 המרפכה שליחה הקדושים להשראת
 השכינה על עם ישראל, אשר זכו
 ללמד תורתך לשמה בשמחה ולקיים
 כל מצוותיך בשמחה, זכנו שיתעלו
 כל הדברים הנקראים רגלים, ובכללם
 המזון של ישראל לעשות בו צדקה
 בשמחה גדולה, ונזכה לבנים שיהיו,
 ואמר לשבים הרשעים אויבי ישראל
 השב אשת האיש פי נביא הוא,
 פי כל ישראל בני נביאים הם,
 וזכור כל השמחה שבכל הדורות,
 שזכו כל ישראל לשמח במצוותיך
 ולאהב אותך, וגם אתה אשר מקיים
 המצוות ובפרט ברגלים ופרט בחג

הפכות זמן שמחתנו ובפרט בשמיני
 עצרת יום שמחת תורה, ונזכה בלנו
 לשמח בתורה אשר נתת לנו, ולרקד
 הרבה במעגלים ולהכניע כל הקלפות
 והרשעים. ונזכה להרבות בראוים גם
 בהקפות שניות בכלי זמר ושירה. עד
 שמרב האמונה והשמחה יקומו ויעלו
 שזכני עפר בתחית המתים להצטרף
 אלינו בשמחה וראוים ונזכה לרקד
 עם כל הצדיקים. ואתה תהיה ראש
 מחול לצדיקים. ואמר ביום ההוא
 הנה אלקיני זה קוינו לו וישיענו זה
 ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו.
 במהרה בימינו אמן.

לעילוי נשמות
הרב מאיר צבי בן הרב נחמן ישראל
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
שרז תמו בת דוד והיבוכא פריחה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
מירה בת אשר
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אליהו יעקב בן אבידע. ה' יקום דמו.
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
דבורה בת חיים
ת.נ.צ.ב.ה.